NORAKSTS
Lieta Nr.A42664908
Lietvedības Nr.A7381-09/33

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2009.gada 20.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis A.Vīksne,
Piedaloties pieteicējam *B.K.*, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījumu vietas pārvaldes pārstāvēm *I.O.* un *O.K.*, kā arī Latvijas Republikas Saeimas pārstāvim *E.P.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz *B.K.* (turpmāk arī - Pieteicējs) pieteikumu par Saeimas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, kā arī par Ieslodzījumu vietu pārvaldes (turpmāk arī - IVP) 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 un IVP 2007.gada 24.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4178 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 25.augustā Pieteicējam Jelgavas cietuma administrācija atsavināja 28 kancelejas mapes, 1 portfeli un 2 plastmasas mapes ar dažādām tiesu nolēmumu kopijām un citiem administratīvo lietu dokumentiem.

Pieteicējs par minēto darbību 2008.gada 26.augustā ar sūdzību (turpmāk - Iesniegums) vērsās Ģenerālprokuratūrā.

Ģenerālprokuratūra 2007.gada 3.septembrī ar vēstuli Nr.5-139-03/1130 Iesniegumu pārsūtīja pēc piekritības Specializētajai vairāku nozaru prokuratūrai.

Specializētā vairāku nozaru prokuratūra 2007.gada 10.septembrī ar vēstuli Nr.4/3.1300.-4815.07 pārsūtīja Iesniegumu pēc piekritības IVP.

2007.gada 24.septembrī IVP ar vēstuli Nr.1/15-K/417 Pieteicējam paskaidroja, ka 2006.gada 30.maija Ministru kabineta noteikumos Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 1.pielikumā ir noteikti priekšmeti un pārtikas produkti, kurus notiesātajam ir atļauts glabāt un tajā skaitā arī dokumenti un piezīmes sakarā ar krimināllietu, spriedumu kopija, akti par glabāšanā nodoto naudu, mantām un vērtslietām, pirkuma čeki un personīgā sarakste. Jēdziens „sarakste" ir arī atrunāts Latvijas Sodu izpildes kodeksa 49.pantā.

2007.gada 28.septembrī IVP pieņēma lēmumu Nr.1/15-4/4241, ar kuru nolēma, ka Jelgavas cietuma administrācijas rīcība, kas attiecas uz Pieteicēja atļauto priekšmetu glabāšanu pie sevis, ir pamatota.

2007.gada 25.augustā Pieteicējs ar sūdzību vērsās Latvijas Republikas Saeimas cilvēktiesību un sabiedrisko attiecību komisijā. Uz minēto iesniegumu no Saeimas Pieteicējs atbildi nesaņēma.

[2] Pieteicējs, uzskatot Atbildētāja faktisko rīcību par prettiesisku, iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, pamatojot to ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka viņam ir garantētas tiesības uz atbildes pēc būtības saņemšanu.

[2.2] Pieteicējs uzskata, ka viņš tika maldināts par to, ka jēdziens „sarakste" ir atrunāts Latvijas Republikas Sodu izpildes kodeksa 49.pantā.

[2.3] Pieteicējs norāda, ka Saeima, nesniedzot Pieteicējam atbildi ir pārkāpusi Iesniegumu likuma 10.panta trešo daļu.

[3] 2008.gada 29.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Latvijas Republikas Saeimas (turpmāk arī - Atbildētājs) paskaidrojums, kurā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[3.1] Atbildētājs norāda, ka Pieteicēja sūdzības izskatīšana nebija Saeimas struktūrvienību kompetencē, jo Pieteicējs vēlējās, lai sūdzību pārsūta Eiropas Cilvēktiesību tiesai, tā kā personai tiesā jāvēršas pašai, tad sūdzību nepārsūtīja Eiropas Cilvēktiesību tiesai.

[3.2] Atbildētājs norāda, ka Pieteicējs sūdzībā kategoriski pieprasīja nenosūtīt viņam jebkādas starpatbildes vai atbildes, jo viņš baidoties no izrēķināšanās, līdz ar to atbilde Pieteicējam netika nosūtīta.

[3.3] Atbildētājs norāda, ka, lai gan Saeimas Iesniegumu birojam būtu bijis ieteicams informēt Pieteicēju par to, ka nedz viņa sūdzība, ne lūgums to pārsūtīt tiesai nav Saeimas struktūrvienību kompetencē, tomēr, izpildot Pieteicēja prasību un Administratīvā procesa likuma 54.panta otrās daļas noteikumus, Pieteicējs netika informēts par to.

[3.4] Atbildētājs norāda, ka nevar būt pamatots Pieteicēja viedoklis, ka ir veikta prettiesiska faktiskā rīcība, jo šāda rīcība sakņojās paša Pieteicēja prasībā un bija pamatota ar likumā noteiktām aizliedzošām normām par sūdzības iesniedzēja identitātes neizpaušanu.

[4] 2009.gada 3.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts IVP paskaidrojums, kurā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[4.1] IVP norāda, ka 2007.gada 27.augustā Jelgavas cietumā tika noformēts akts Nr.4601, kurā fiksēts mantu daudzums, kas tika pieņemts no Pieteicēja un nodots glabāšanā Jelgavas cietuma noliktavā, tai skaitā arī 28 mapes ar dokumentiem.

[4.2] IVP norāda, ka to priekšmetu kopējais svars, kurus notiesātajiem ir atļauts glabāt, nedrīkst pārsniegt 30 kilogramus.

[4.3] IVP norāda, ka notiesātais atrodoties ieslodzījumu vietā ir pakļauts lielākiem ierobežojumiem, nekā personas ārpus ieslodzījumu vietas.

[4.4] IVP norāda, ka ierobežojuma jēga ir nodrošināt ieslodzījuma vietā notiesātajiem minimālo sadzīves vajadzību apmierināšanu, drošus apstākļus un nepieļautu noziedzīga vai cita prettiesiska rakstura darbību izdarīšanu ar priekšmetu palīdzību. Savukārt, ierobežojums attiecībā uz glabājamo priekšmetu svaru, tika noteikts, ievērojot ierobežoto dzīvojamo platību katram notiesātajam, tādejādi nosakot optimālu un maksimāli pieļaujamo priekšmetu daudzumu svara izteiksmē, novēršot kameru piegružošanu un nodrošinot notiesātajiem izvēles tiesības starp

tiem priekšmetiem, kuri ir nododami glabāšanai cietuma noliktavā un tiem, kurus notiesātais vēlas ikdienā izmantot.

[4.5] IVP norāda, ka Jelgavas cietuma administrācija, aizliedzot Pieteicējam glabāt kamerā un nododot cietuma noliktavā Pieteicējam piederošo administratīvo lietu, civillietu un Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiesvedībā esošo lietu materiālus un ierakstus, nodrošināja minēto prasību izpildi, atstājot Pieteicējam ikdienas lietošanai kamerā atļauto priekšmetu sortimentu un daudzumu.

[4.6] IVP norāda, ka nepieciešamības gadījumā Pieteicējs no cietuma noliktavas var saņemt dokumentus, lai ar tiem iepazītos, savukārt, Pieteicējam pastāvīgi ir jākontrolē un jāizvēlas sev prioritāros dokumentus, kas nepieciešami attiecīgo iesniegumu noformēšanai. Apstāklis, ka daļa dokumentu neatrodas pie Pieteicēja kamerā, nenozīmē, ka viņam tiek liegta iespēja sazināties ar tiesu un citām tiesībsargājošām institūcijām.

[5] Tiesa sēdē Pieteicējs pieteikumā ietverto prasījumu uzturēja uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[6] Atbildētāja (IVP) pārstāves prasījumu neatzina, pamatodamās uz rakstveida paskaidrojumā norādīto argumentāciju.

Atbildētāja (Saeima) pārstāvis prasījumu neatzina pamatodamies uz rakstveida paskaidrojumā norādīto argumentāciju, papildus norādot, ka iesniegumiem Eiropas cilvēktiesību tiesai ir noteikta cita iesniegšanas kārtība, nevis izsakot šādu lūgumu Latvijas Republikas iestādei.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka Pieteicēja pieteikums daļā ir nepamatots, noraidāms un daļā atstājams bez izskatīšanas.

[8] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus:

[8.1] 2007.gada 25.augustā Pieteicējam Jelgavas cietuma administrācija atsavināja 28 kancelejas mapes, 1 portfeli un 2 plastmasas mapes ar dažādām tiesu nolēmumu kopijām un citiem administratīvo lietu dokumentiem.

[8.2] Pieteicējs par minēto darbību 2008.gada 26.augustā ar Iesniegumu *(lietas 125.-126.lapas)* vērsās Ģenerālprokuratūrā.

Ģenerālprokuratūra 2007.gada 3.septembrī ar vēstuli Nr.5-139-03/1130 Iesniegumu pārsūtīja pēc piekritības Specializētajai vairāku nozaru prokuratūrai.

Specializētā vairāku nozaru prokuratūra 2007.gada 10.septembrī ar vēstuli Nr.4/3.1300.-4815.07 *(lietas 124.lapa)* pārsūtīja pēc piekritības IVP.

[8.3] 2007.gada 24.septembrī IVP ar vēstuli Nr.1/15-K/4178 *(lietas 120.lapa)* Pieteicējam paskaidroja, ka 2006.gada 30.maija Ministru kabineta noteikumos Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 1.pielikumā ir noteikti priekšmeti un pārtikas produkti, kurus notiesātajam ir atļauts glabāt un tajā skaitā arī dokumenti un piezīmes sakarā ar krimināllietu, spriedumu kopija, akti par glabāšanā nodoto naudu, mantām un vērtslietām, pirkuma čeki un personīgā sarakste. Jēdziens „sarakste" ir arī atrunāts Latvijas Sodu izpildes kodeksa 49.pantā.

[8.4] 2007.gada 28.septembrī IVP ar vēstuli Nr.1/15-4/4241 *(lietas 123.lapa)* norādīja, ka uzskata, ka Jelgavas cietuma administrācijas rīcība, kas attiecas uz Pietiecēja atļauto priekšmetu glabāšanu pie sevis, ir pamatota.

[8.5] 2007.gada 25.augustā Pieteicējs ar sūdzību *(lietas 49.-50.lapas)* vērsās Latvijas Republikas Saeimas cilvēktiesību un sabiedrisko attiecību komisijā. Uz minēto iesniegumu no Saeimas Pieteicējs atbildi nesaņēma.

[8.6] Administratīvās rajona tiesas tiesnese ar 2008.gada 26.augusta lēmumu pieņēma Pieteicēja pieteikumu daļā par Saeimas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku. No Pieteicēja pieteikuma *(lietas 4.lapa)* un Pieteicēja mutvārdu paskaidrojuma tiesas sēdē secināms, ka minētā faktiskā rīcība izpaudusies, kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja 2007.gada 28.augusta sūdzību.

Administratīvās rajona tiesas tiesnese ar 2009.gada 3.marta lēmumu pieņēma pieteikumu daļā par IVP 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 un 2007.gada 24.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4178 atcelšanu. Tiesas vērtējumā, IVP 2007.gada 24.septembra lēmums Nr.1/15-K/4178 vērtējams, kā starpvēstule, bet galīgais noformējums tika iegūts ar IVP 2007.gada 28.septembra lēmumu Nr.1/15-K/4241. Attiecīgi pieteikumā izteiktais prasījums būtu vērtējams, kā lūgums atcelt IVP 2007.gada 28.septembra lēmumu Nr.1/15-K/4241, un atsevišķi 2007.gada 24.septembra vēstule tiktu izvērtēta vērtējot IVP 2007.gada 28.septembra lēmumu Nr.1/15-K/4241.

[9] Pamatojoties uz [8.6] punktā konstatēto tiesa secina, ka administratīvā lieta ierosināta par diviem Pieteicēja prasījumiem, proti;

1) par Saeimas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, kas izpaudusies kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja 2007.gada 28.augusta sūdzību,

2) par IVP 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 atcelšanu.

Tādējādi, tiesas vērtējumā, ir pārbaudāms: 1) vai Saeimas faktiskā rīcība, kas izpaudusies kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja 2007.gada 28.augusta sūdzību atzīstama par prettiesisku,

2) vai pamatots ir Pieteicēja prasījums par IVP 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 atcelšanu.

[10] Tiesa secina, ka lietā nav strīda, ka 2007.gada 31.augustā Saeima saņēma ar 2008.gada 28.augustu datēto Pieteicēja sūdzību.

Tiesas vērtējumā, lietā ir strīds vai uz minēto sūdzību Saeimai vajadzēja Pieteicējam sniegt atbildi, kā arī pārsūtīt minēto sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesai.

Tiesa secina, ka uz Pieteicēja sūdzības iesniegšanas brīdi Saeimā spēkā bija „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" likums, kura 14.panta otrā daļa nosaka, ka aizliegts bez iesniedzēja piekrišanas publicēt ziņas par iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma iesniedzēju, savukārt 15.pantā noteikts, ka šis likums nav piemērojams, ja iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanai kriminālprocesuālajos, soda izpildes, civilprocesuālajos, darba un civildienesta likumos, likumā par administratīvo procesu, citos likumos vai militārajos reglamentos noteikta cita kārtība. Administratīvā procesa likuma 54.panta otrā daļa nosaka, ka informāciju, kas atklāj

tās personas identitāti, kura ziņojusi par tiesībpārkāpumu, var sniegt tikai ar šīs personas piekrišanu, izņemot tiesību normās noteiktos gadījumus.

Pamatojoties uz iepriekšminētajās tiesību normās noteikto, ka nav atklājama personas identitāte bez personas piekrišanas un ņemot vērā Pieteicēja sūdzībā Saeimai norādīto *(tulkojums lietas 52.lapa)*: pirms situācijas atrisināšanas lūdzu pārtraukt ziņojumu un atbilžu pārsūtīšanu uz manu adresi, jo tos ir aizliegts glabāt disciplinārsoda dēļ, tad, tiesas vērtējumā, Saeima pamatoti nesūtīja atbildi Pieteicējam. Attiecīgi tiesai nav pamata atzīt par prettiesisku Saeimas faktisko rīcību, kas izpaudās, kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja 2008.gada 31.augustā Saeimā saņemto sūdzību.

[11] Pieteicējs norāda, ka Saeima nepamatoti nav pārsūtījusi minēto sūdzību uz Eiropas Cilvēktiesību tiesu.

„Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" likuma 8.panta pirmajā daļā noteikts, ka valsts vai pašvaldības institūcijai, kas saņēmusi iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu, tas jāreģistrē Ministru kabineta noteikumos paredzētajā kārtībā un jāpieņem viens no šādiem lēmumiem: 1) septiņu dienu laikā nosūtīt iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu citai - šajā lietā kompetentai institūcijai, par to paziņojot iesniedzējam, ja iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma izskatīšana neietilpst šīs valsts vai pašvaldības institūcijas kompetencē, 2)[...].

Tiesas vērtējumā, minētajā gadījumā uz Pieteicēja sūdzībā ietverto lūgumu nebūtu attiecināma iepriekšminētajā tiesību normā noteiktais regulējums, jo Eiropas Cilvēktiesību tiesa nav uzskatāma, kā Latvijas Republikas valsts vai pašvaldības institūcija. Minētajā gadījumā jāvadās pēc starptautiskajos tiesību normās noteiktajiem principiem un kritērijiem, proti, konkrētajā gadījumā pēc Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā noteiktā.

Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 34.pants nosaka, ka tiesa var saņemt iesniegumus no jebkuras fiziskas personas, nevalstiskas organizācijas vai indivīdu grupas, kas norāda uz to, ka kāda no Augstajām Līgumslēdzējām Pusēm ir pārkāpusi viņu tiesības, kas noteiktas Konvencijā vai tās protokolos. Augstās Līgumslēdzējas Puses apņemas nekādā veidā nekavēt efektīvu šo tiesību izmantošanu.

Attiecīgi, vadoties no minētas tiesību normas, tiesas ieskatā, Pieteicējam pašam būtu jāvēršas Eiropas Cilvēktiesību tiesā ar iesniegumu, bet nevis pastarpināti jālūdz iestādei veikt tai ar tiesību normām neuzliktus pienākumus.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa secina, ka Pieteicēja pieteikums par Saeimas faktiskās rīcības, kas izpaudusies kā atbildes nesniegšana un nepārsūtīšana Eiropas Cilvēktiesību tiesai uz Pieteicēja 2007.gada 28.augusta sūdzību atzīšanu par prettiesisku ir nepamatots un noraidāms.

[12] Tiesa pārbaudīs, vai pamatots ir Pieteicēja prasījums par IVP 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 atcelšanu.

[12.1] Tiesa konstatē, ka 2007.gada 24.septembrī IVP ar vēstuli Nr.1/15-K/4178 *(tiesas vērtējumā uzskatāma par starpvēstuli pirms lēmuma pieņemšanas)*

Pieteicēju informēja, ka 2006.gada 30.maija Ministru kabineta noteikumos Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 1.pielikumā ir noteikti priekšmeti un pārtikas produkti, kurus notiesātajam ir atļauts glabāt un tajā skaitā arī dokumenti un piezīmes sakarā ar krimināllietu, spriedumu kopija, akti par glabāšanā nodoto naudu, mantām un vērtslietām, pirkuma čeki un personīgā sarakste. Jēdziens „sarakste" ir arī atrunāts Latvijas Sodu izpildes kodeksa 49.pantā.

2007.gada 28.septembrī IVP ar lēmumu Nr.1/15-4/4241 tika secināts, ka Jelgavas cietuma administrācijas rīcība, kas attiecas uz Pieteicēja atļauto priekšmetu glabāšanu pie sevis, ir pamatota.

Attiecīgi, pamatojoties uz minēto, tiesas vērtējumā, Pieteicēju neapmierina Jelgavas cietuma administrācijas rīcība*, (2007.gada 25.augustā Pieteicējam Jelgavas cietuma administrācija atsavināja 28 kancelejas mapes, 1 portfeli un 2 plastmasas mapes ar dažādām tiesu nolēmumu kopijām un citiem administratīvo lietu dokumentiem)* par kuru tika iesniegtas sūdzības un galīgais noformējums tika iegūts ar 28.septembra IVP lēmumu Nr.1/15-4/4241, kurā tika atzīts, ka Jelgavas cietuma administrācijas rīcība, kas attiecas uz Pieteicēja atļauto priekšmetu glabāšanu pie sevis, ir pamatota.

Secināms, ka lietā ir strīds vai Jelgavas cietuma administrācija 2007.gada 25.augustā Pieteicējam atsavinot 28 kancelejas mapes, 1 portfeli un 2 plastmasas mapes ar dažādām tiesu nolēmumu kopijām un citiem administratīvo lietu dokumentiem ir pamatota un tiesiska.

[12.2] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka administratīvā tiesa nodrošina privātpersonas tiesību aizsardzību vienīgi tai nodotajās lietās un vienīgi pēc pieteicēja pieteikuma vai sūdzības. Priekšnoteikums lietas izspriešanai pēc būtības ir pieteikuma pieļaujamība, tādēļ tiesai (tiesnesim) katrā procesa stadijā vienmēr ir jāpārliecinās, vai pastāv pieteikuma pieļaujamības priekšnoteikumi. Pārbaudot pieteikuma pieļaujamību, tiesai jāpārbauda prasījuma pakļautība administratīvajai tiesai. Tiesai ir jāpārbauda, vai ir tiesību norma, kura noteic, ka privātpersonas prasījums pakļauts tieši administratīvajai tiesai *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 19.maija lēmuma lietā Nr.SKA-469 [6] un [7.1] punktu)*.

Saskaņā ar APL 103.panta pirmo daļu administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros, kā arī privātpersonas publiski tiesisko pienākumu vai tiesību noskaidrošana un no publisko tiesību līguma izrietošo strīdu izskatīšana.

Atbilstoši APL 184.pantam pieteikumu var iesniegt par:

1) administratīvā akta izdošanu, atcelšanu, spēkā esamību vai atzīšanu par prettiesisku;

2) iestādes faktisko rīcību;

3) publiski tiesisko attiecību konstatēšanu;

4) prasījumu, kas izriet no publisko tiesību līgumiem;

5) administratīvā akta izdošanas vai iestādes faktiskās rīcības procesā pieļauta procesuāla pārkāpuma konstatēšanu.

Tātad, tiesas ieskatā, sākotnēji ir nepieciešams konstatēt, vai Jelgavas cietuma 2008.gada 13.oktobra rīcība, atņemot un nododot glabāšanai cietuma noliktavā Pieteicējam piederošos dokumentus, atbilst likumā definētajiem pieteikuma priekšmetiem.

[12.3] APL 89.pants noteic, ka iestādes faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Faktiskā rīcība ir arī iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību.

Administratīvo tiesu praksē izkristalizējusies atziņa, ka iestādes faktiskā rīcība atbilst tām pašām pazīmēm, kam administratīvais akts, vienīgi faktiskā rīcība ir vērsta uz faktisko, nevis tiesisko seku radīšanu *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 29.augusta lēmuma lietā Nr.SKA-498 [7] punktu)*.

Jautājums par to, kuras iestādes darbības ir uzskatāmas par faktisko rīcību, ir vērtējams APL 1.panta trešās daļas kontekstā, kas noteic, ka administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestāde izdod publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu vai personām, nodibinot, grozot, konstatējot vai izbeidzot konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatējot faktisko situāciju. (..) Administratīvais akts ir arī lēmums par (..) iestādei īpaši pakļautas personas tiesiskā statusa nodibināšanu, maiņu, izbeigšanu un šīs personas disciplināro sodīšanu, kā arī cits lēmums, ja tas būtiski ierobežo (..) iestādei īpaši pakļautas personas cilvēktiesības. (..) Administratīvais akts nav (..) iestādes iekšējs lēmums, kas skar tikai pašu iestādi, tai padotu iestādi vai īpaši pakļautu personu.

No lietas materiāliem izriet, ka Pieteicējs ir notiesāta persona. Notiesātās personas ir uzskatāmas par īpaši pakļautām personām, t.i., personām, kas atrodas īpašās pārvaldes attiecībās. Šo personu tiesiskais stāvoklis raksturīgs ar to, ka pārvaldes attiecībās notiesāto tiesības ir ierobežotas un no šīm personām tiek prasīti konkrēti tiesiskie pienākumi. Tātad, lai atzītu, ka Pieteicēja prasījums par konkrēto Jelgavas cietuma rīcību, atņemot un nododot glabāšanai cietuma noliktavā Pieteicējam piederošos dokumentus, ir pakļauts administratīvajai tiesai, ir jākonstatē, ka ar šādu rīcību būtiski tiek ierobežotas Pieteicēja kā iestādei īpaši pakļautās personas cilvēktiesības.

[12.4] Saskaņā ar Noteikumu 4.punktu notiesātais nodod brīvības atņemšanas iestādei glabāšanā personu apliecinošos dokumentus un citus dokumentus, dārgmetālus, dārgakmeņus un to izstrādājumus, vērtspapīrus, kā arī mantas, kas nav minētas to priekšmetu un pārtikas produktu sarakstā, kurus notiesātajam ir atļauts glabāt, vai pārsniedz atļauto skaitu (daudzumu) (1.pielikums). Par nodotajām mantām un dokumentiem sastāda aktu (2.pielikums), kuru paraksta notiesātais un brīvības atņemšanas iestādes darbinieks, kas pieņem mantas. Notiesātais saņem parakstītu akta eksemplāru. Atbilstoši Noteikumu 1.pielikuma 2.punktam to priekšmetu kopējais svars, kurus notiesātajam ir atļauts glabāt, nedrīkst pārsniegt 30 kilogramu.

Latvijas Sodu izpildes kodeksa 9.pants noteic, ka personām, kuras izcieš sodu, ir likumos noteiktie pienākumi un tiesības ar ierobežojumiem, ko likumi paredz notiesātajiem, kā arī ar tādiem ierobežojumiem, kas izriet no tiesas sprieduma un režīma, kādu attiecīgā soda veida izciešanai nosaka šis kodekss.

No minētā izriet, ka notiesātie, atrodoties ieslodzījuma vietā, ir pakļauti lielākiem ierobežojumiem nekā personas ārpus ieslodzījuma vietas. Šādu ierobežojumu jēga ir nodrošināt notiesātajiem minimālo sadzīves vajadzību apmierināšanu, drošus apstākļus un nepieļaut noziedzīga vai cita prettiesiska rakstura darbību izdarīšanu ar priekšmetu palīdzību, ievērojot ierobežoto dzīvojamo platību katram notiesātajam. Noteikumos noteiktais maksimāli pieļaujamais priekšmetu daudzums svara izteiksmē novērš kameru piegružošanu, tai pat laikā neliedzot notiesātajiem izvēlēties, kurus priekšmetus izmantot ikdienā un kurus nodot glabāt cietuma noliktavā.

[12.5] Tiesa secina, ka Jelgavas cietuma administrācija, izņemot Pieteicēja mantas, tai skaitā 28 kancelejas mapes, 1 portfeli un 2 plastmasas mapes ar dažādām tiesu nolēmumu kopijām un citiem administratīvo lietu dokumentiem, rīkojās saskaņā ar normatīvo regulējumu. Bez tam tiesa secina, ka Pieteicējam nav liegts izņemtās mantas saņemt, iepazīties ar to saturu *(lietas 118.lapa)*. Līdz ar to, tiesas ieskatā, šāda cietuma administrācijas rīcība nevar sasniegt tādu aizskāruma robežu, kas uzskatāma par būtisku cilvēktiesību aizskārumu. Tādējādi tiesa atzīst, ka Jelgavas cietuma administrācijas amatpersonu minētā rīcība nevar tikt uzskatīta par iestādes faktisko rīcību, kas būtu skatāma administratīvā procesa kārtībā.

Savukārt strīds, kas saistīts ar iestādes rīcību, kas būtiski neaizskar notiesātās personas cilvēktiesības, nav pakļauts izskatīšanai administratīvajā tiesā, bet risināms tikai valsts pārvaldes iestādes ietvaros.

[13] Saskaņā ar APL 282.panta 1.punktu, ja tiesa konstatē, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā, tā izbeidz tiesvedību lietā. Attiecīgi secināms, ka tiesa izbeidz tiesvedību daļā par Jelgavas cietuma administrācijas rīcību, atsavinot 2007.gada 25.augustā Pieteicējam 28 kancelejas mapes, 1 portfeli un 2 plastmasas mapes ar dažādām tiesu nolēmumu kopijām un citiem administratīvo lietu dokumentiem, kas galīgo noformējumu ieguva ar 28.septembra IVP lēmumu Nr.1/15-4/4241.

[14] Tiesa, pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, neanalizē pārējos lietas materiālos ietveros apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

[15] Tiesa vērtējumā, spriedums daļā par *B.K.* pieteikumu daļā par Saeimas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, kas izpaudusies kā atbildes nesniegšana un Pieteicēja 2007.gada 28.augusta sūdzības nepārsūtīšanu ir pārsūdzams iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam. Minētais tiesas secinājums izriet no apstākļa, ka Pieteicēja pieteikumā ietvertie prasījumi ir vērtēti saskaņā ar „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" likumu, kuru no 2008.gada 1.janvāra aizstāja Iesniegumu likums, kura 10.panta otrā daļa nosaka, ka neatbildēšana uz iesniegumu, atbildes nesniegšana likumā noteiktajā termiņā vai kārtībā ir apstrīdama un pārsūdzama kā iestādes faktiskā rīcība, ja šajā likumā nav noteikts citādi, bet trešā

daļā noteikts, ka iesnieguma atstāšana bez izskatīšanas vai citāda atteikšanās atbildēt uz iesniegumu ir apstrīdama un pārsūdzama kā administratīvais akts, savukārt, ceturtā daļa nosaka, ka pieteikumu par administratīvo aktu vai faktisko rīcību var iesniegt Administratīvajā rajona tiesā. Tiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam.

Savukārt spriedums daļā par *B.K.* pieteikumu daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 atcelšanu pārsūdzams Administratīvajā apgabaltiesā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 282.panta 1.punktu un Iesnieguma likuma 10.panta ceturto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Noraidīt *B.K.* pieteikumu daļā par Saeimas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku.

Atstāt bez izskatīšanas *B.K.* pieteikumu daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 atcelšanu.

Spriedumu daļā par *B.K.* pieteikumu daļā par Saeimas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu nama.

Spriedumu daļā, ar kuru atstāts bez izskatīšanas *B.K.* pieteikums daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2007.gada 28.septembra lēmuma Nr.1/15-K/4241 atcelšanu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) A. Vīksne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ A.Vīksne
Jelgavā, 2009.gada 20.oktobrī